

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 302. Qualiter conjux innocens intentans judicialiter divortium procedere debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

d. 39. n. 12. negat restituendum, sed ipsam compellendam, ut votum emittat, ad quod emittendum concedendo licentiam se obstrinxerat; contrarium censet Castrop. num. 19. Porro votum, quod in hoc casu emittit uxor, non dirimere matrimonium subsequens, uti illud non dirimit votum dantis licentiam ingrediendi religionem, quia solenne non est, censet Ponc. c. 25. n. 10. Sotus L. 7. de Jus. & Jur. g. 5. a. 3. in solut. ad 2. Contrarium, nempe per votum in tali casu emissum reddi emittentem inhabilem ad matrimonium aliud mortuo viro ordinato, tenent, & communem dicunt Azor. Tom. 1. L. 13. c. 14. g. 11. Gutt. c. 96. n. 5. Sanch. L. 7. d. 40. a. n. 2. Castrop. l. c. n. 20. citantes c. si se, & c. quia sunt. 28. dist. eò quòd Ordini sacro debitum erat, ne uxor dans veniam, ad aliud matrimonium transfret; quin & probabile esse, id procedere dicant Sanch. num. 7. Gutt. c. 95. num. 8. tamen si uxor ignara sit hujus juris; eò quòd ad hanc inhabilitatem inducendam spectetur sola Ordinis reverentia. Si tamen uxor conscia ordinationis nec consensisset, nec dissensisset, sed dissimulasset, non reddi inhabilem ad aliud matrimonium mortuo marito; eò quòd illa dissimulatio in re tam gravi non sit reputandus consensus; adeoque ei non magis præjudicari possit, quàm si vir ea ignorante ordinatus fuisset. Contrarium tenet Castrop. n. 21. cum Gl. in c. ea sunt. dist. 28. v. fuisse. eò quòd ea dissimulatio toto tempore vitæ mariti continuata inferat consensum verum & irrevocabilem; quod secus esse dicit Castrop. Si (intellige in hoc casu nec dati, nec negari consensu) viventem conjugem, utpote ordinatum sine ejus consensu expresso ad suum consortium revocaret.

Observandum circa hæc; conjugatum suscipientem Ordines sacros (secus est de minoribus) sine licentia expressa conjugis incurrere suspensionem seu irregularitatem juxta Extrav. antiqua. de voto. unde nec in Ordine suscepto ministrare possit, neque ad altiorem ascendere; neque beneficium aut officium ecclesiasticum obtinere, ordinatum verò de licentia uxoris, ea de in nolente ingredi religionem, aut votum castitatem, dictam irregularitatem non incurrere, etsi censeant plures, Castrop. tamen n. 23. dicit, sibi id non placere; eò quòd taliter ordinatus ab uxore tali voto castitatis non ligata possit repeti, ad quod evitandum dicta Extrav. lata; quin & in ea asseratur, conjugatum, qui ad Ordines aliter ascenderit, quàm SS. Canonibus noverit convenire, affici dicta pœna; qui autem ordinatur, quin ejus uxor professionem emittat, ascendit aliter ad Ordines, quàm SS. Canonibus præscribitur, ergo. A dicta tamen pœna excusari ordinatum ex qualibet ignorantia, modò affectata non sit, eò quòd cit. Extrav. utatur verbo præsumere, ait cum Sanch. Castrop. l. c. multòque magis, si matrimonium nullum fuisset, aut etiam Ordo susceptus, v. g. ab Episcopo non habente intentionem.

Quæst. 302. Qualiter conjux innocens intentans judicialiter divortium procedere debeat.

R Esp. Primò: Conjugi innocenti adversus conjugem adulterum conceditur actio duplex, civilis & criminalis. Castrop. l. c. §. 5. n. 1. cum communi. Civilis est, quæ ad separationem thori, mutuaque habitationis & amissionem dotis tendit. Criminalis, quæ ad pœnam san-

guinis. Actio civilis utrique conjugi competit, & unius delictum alterius delicto compensatur. Criminalis actio solum competit marito adversus uxorem, non contra, ut expresse statuitur L. 1. c. ad Leg. Jul. de adult. adeoque marito criminaliter accusante uxorem de adulterio, uxori non licet opponere exceptionem adulterii mariti; quia in hac actione non sunt pares, neque in illis, quò ad dictam pœnam admittitur compensatio delicti juxta dicta supra; ita ferè Castrop. l. c.

2. Resp. Secundò: Maritus ad pœnam sanguinis accusans uxorem, necessariò actionem instituere debet coram Judice sæculari, qui solus est competens ad pœnam sanguinis irrogandam. c. sententiam, ne clerici vel monachi. ab accusante verò ad alias pœnas coram Judice ecclesiastico vel sæculari actio intentari potest, locusque est preventionis, quia uterque competens est; siquidem adulterium est injuria irrogata Sacramento matrimonii, cujus punitio utrique huic Judici competit, ut Abb. in c. tua. de procur. n. 6. Covar. 4. decret. 2. p. c. 7. §. 7. n. 10. Clarus L. 5. recept. sent. §. fin. q. 37. n. 3. Sanch. L. 10. d. 8. n. 16. Castrop. l. c. n. 2. Procedens verò civiliter, quò ad divortium & amissionem dotis, necessariò coram Judice ecclesiastico debet intentare actionem; eò quòd, dum agitur de obligatione matrimonii dissolvenda, solus Judex ecclesiasticus est competens. Jul. Clar. l. c. Covar. l. c. n. 8. Germ. de Sacror. immun. c. 12. num. 56. Sanch. num. 15. Castrop. num. 3.

3. Resp. Tertio: Intentata actione civili nequit conjux transire ad criminalem, non solum quando pendet unius actionis judicium, ut dicitur. L. unie. c. quando civil. act. crim. præjud. sed etiam eò judicio finito; eò quòd in hac causa divortii utrumque judicium ad idem tendit, scilicet ad punitionem adulterii, vel privando illum potestate petendi debitum, dotisque amissione, vel pœnam mortis imponendo, quo casu una actio alteri præjudicat, ut Gl. in cit. L. unie. v. de re familiari. Abb. in c. tua. de procur. num. 5. Sanch. l. c. n. 9. Castrop. n. 4.

4. Resp. Lite sive criminali, sive civili pendente, alimenta & litis expensæ ministrandæ sunt, non tantum quando uxor divortium contra virum adulterum intentat, quod certum est. Gutt. 99. can. c. 24. n. 7. Sanch. cit. d. 8. n. 28. Castrop. n. 5. sed etiam, quando contra illam intentatur divortium à viro; cum lite pendente nihil sit innovandum, idque etiam si adulterium sit notorium. Castrop. citatis Caval. in 99. comm. g. 734. à n. 8. Farinac. Tom. 4. q. 143. n. 43. Sanch. ubi ante. Addit tamen Castrop. cum Sanch. & Farinac. l. c. in foro conscientia ad ea alimenta & impensas ministrandas non teneri virum, si certus sit de uxoris adulterio; quin neque in foro externo tenetur uxori fugitivæ à domo ob timorem se male à viro tractandam causâ adulterii suspicari. Castrop. cit. n. 5. Farinac. n. 45.

Quæst. 303. An lata sententia divortii, nocens obligetur reconciliari innocenti, quando ipse vult, vel liberum sit Ordines suscipere, vel religionem ingredi, vel votum castitatis emittere, innocente inconsulto, vel etiam invito.

R Esp. Non convenire in hoc AA. plures apud Sanch. L. 10. d. 10. n. 2. & 10. id negant; eò quòd